

Nr 451.

Av herr **Bärg** i Katrineholm m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 381, angående tillfällig lönereglering för tjänstemän vid statens järnvägar m. m.

Det nu gällande avlöningsreglementet vid statens järnvägar är i allt väsentligt sådant det fastställdes vid löneregleringen år 1907. Som av i ärendet tillgängliga handlingar framgår, erkändes från flera håll redan då, att de fastställda lönebeloppen för den lägre avlönade personalen icke ens vid tiden för dess fastställande motsvarade berättigade krav.

Från personalhåll har, särskilt de senaste sju åren, flera framställningar gjorts till myndigheterna om en ny lönereglering. Sålunda ingick den största sammanslutningen bland statens järnvägars personal, svenska järnvägsmannaförbundet, år 1913 till kungl. järnvägsstyrelsen och civilministern med dylik hemställan jämte förslag till nytt avlöningsreglemente. Häri påyrkades såväl förändrade lönebelopp som en väsentlig omläggning eller slopande av en mängd föråldrade principer i avlöningshänseende m. m., vilka befunnits otillfredsställande. År 1914 uppdrog Kungl. Maj:t åt en särskild kommitté, kallad »1914 års kommitté angående löneförhållandena vid statens järnvägar», att utarbeta förslag till nya avlöningsbestämmelser för nämnda verk. Detta arbete fick emellertid icke slutföras av det skäl, att Kungl. Maj:t 1915 uppdragit åt en ny kommitté, 1915 års kommission, att undersöka, huruvida då gällande avlöningsreglementen för tjänstemän vid statens järnvägar, postverket, telegrafverket, statens vattenfallsverk och tullverket — sedermera även domänstyrelsen — kunde ersättas av i huvudsak gemensamma avlöningsbestämmelser. I avvaktan på denna kommissions arbets-

resultat ansågs böra med den särskilda löneregleringen för statens järnvägars vidkommande anstå.

De ytterst otillfredsställande avlöningsförhållandena vid detta verk hade emellertid påkallat riksdagen att för åren 1915—1918 tilldela den lägst avlönade personalen tillfälliga, under åren successivt höjda, lönetillägg. Dylikt lönetillägg är bestämt att utgå för 1917 och 1918 enligt tabell och grunder, som återfinnas i 1915 års kommissions betänkande sid. 13 och 14.

Genom ovan relaterade förhållanden har emellertid en oundgänglig revision av statens järnvägars avlöningsreglemente beklagligen fördröjts. Med hänsyn härtill och då ett ytterligare uppskjutande av denna fråga i avvaktan på förslag till en definitiv lönereglering icke ansetts tillbörligt, har departementschefen på grund av ett av kommissionen uppgjort förslag framlagt föreliggande proposition nr 381.

I anslutning till vad departementschefen anfört å sid. 9 och 10 i propositionen vilja vi livligt beklaga, att ett förslag till genomgripande förändring icke nu kunnat framläggas. Oavsett själva lönesatserna påkalla en mängd andra frågor, såsom bostadsförmån och ersättning därför, ortstillägg, arvodesförhöjning, löneuppflyttning vid befordran, gruppering, semester m. m. en snar förändring. Ty från alla håll torde man numera vara ense om, att rådande system är synnerligen otillfredsställande. Vi måste även beklaga, att departementschefen, oaktat det föreliggande förslagets tillfälliga natur, icke ens ansett sig böra avhjälpa de mest i ögonen fallande bristerna, vilket skulle kunna ske utan att i egentlig grad rubba nuvarande grunder. Då så emellertid icke skett, anse vi oss, som av fortsättningen framgår, nödsakade framföra vissa ändringsyrkanden i några få punkter, vari rättelse utan olägenhet för det hela bör kunna ske. Till följd av det gamla systemets bibehållande ha vi naturligen härvid måst avstå från flera av de viktiga förändringar, som ovan antytts, enär dessa icke kunna inpassas i de nuvarande bestämmelserna. Det är att hoppas, att dessa från personalhåll framförda krav vinna tillbörligt beaktande vid utarbetandet av förslag till en definitiv lönereglering.

Beträffande *lönebeloppen* anse vi oss även av skäl, som senare anföras, böra föreslå förändringar.

En sak, som vi likaledes anse påkalla en ändring i den kungl. propositionen, är *tiden för de nya bestämmelsernas ikraftträdande*. Vi hade säkert förväntat, att departementschefen skulle fullfölja sin i propositionen

uttalade önskan att kunna föreslå de nya lönestaternas tillämpning redan innevarande år. Ett dylikt tillmötesgående skulle helt visst bland personalen uppskattats som ett uttryck för god vilja från Kungl. Maj:ts sida att i görligaste mån avkorta den långa väntetid som det otillbörliga fördröjandet av denna reglering orsakat, och därigenom även bidragit att något lindra de berättigade anmärkningarna mot förslagets innebörd.

Innan vi övergå till de särskilda yrkanden, vi ämna framställa, få vi ytterligare stryka under, att det givetvis endast är med hänsyn till förslagets provisoriska karaktär vi avstått från att påyrka mera vittgående förändringar och får detta således icke innebära något som helst godtagande av det föräldrade avlöningsreglementets principer. I nära sammanhang därmed vilja vi taga fasta på som det ojämförligt viktigaste i hela den föreliggande propositionen, att Kungl. Maj:t enligt departementschefens uttalande å sid. 9 och 10 i propositionen ärnar omedelbart efter fattande av riksdagsbeslut i denna fråga vidtaga åtgärder för att åvägabrunga en mera tidsenlig lösning av statens järnvägars avlöningsfråga. Vi vilja kraftigt understryka behovet därav och anse synnerligen påkallat, att här ifrågasatta åtgärder *dels* göras så genomgripande att de resultera i en verklig revision av hela avlöningsreglementet, *dels* ock att arbetet härmed bedrives så, att en definitiv lönereglering kan beslutas av nästa års riksdag.

Även om man sålunda betraktar nu ifrågavarande lönereglering såsom allenast varande av provisorisk natur och avsedd att gälla endast för en mycket kort tid, måste vi dock som ovan anförts framföra krav på vissa ändringar i Kungl. Maj:ts förslag.

I fråga om de *lönebelopp*, som i Kungl. Maj:ts förslag föreslås, vilja *Lönebeloppen.* vi framhålla, att för de högre avlönade tjänstemännen föreslås större förhöjningar än för de lägre avlönade tjänstemännen. För de högst avlönade tjänstemännen av lägre grad, ävensom för samtliga tjänstemän av högre grad föreslås en förhöjning i arvudet av 600 kronor, för vissa kategorier dock ännu högre belopp. För de lägre avlönade tjänstemännen av lägre grad föreslås en förhöjning i arvudet med belopp, som varierar mellan 360 och 480 kronor, vilket senare belopp endast i två fall överstiges, varvid föreslås en förhöjning av resp. 510 och 570 kronor.

För att erhålla en bild av huru den nu föreslagna löneregleringen verkar i fråga om ökning i löneställningen sådan denna, undantagandes krigstidsersättningen, är bestämd för innevarande år, tillåta vi oss hän-

visa till följande tabeller, upptagande personal åtnjutande kontant ersättning för bostad och bränsle, dels å billigaste ort, dels å dyraste ort.

Ökning från nu utgående avlöning i olika löneklasser å 20 % ort.

Grupp av befattningshavare	Å begynnelse- avlöningen kronor	Å avlöningen efter				
		3 år kr.	6 år kr.	9 år kr.	12 år kr.	15 år kr.
Stationskarlar m. fl.	222	240	258	276	352	—
Lokeldare m. fl.	240	186	172	248	284	—
Stationsförmän m. fl.	240	186	172	248	340	—
Stallförmän m. fl.	186	172	248	464	340	—
Tågmästare m. fl.	320	340	340	—	—	—
Lokförare m. fl.	320	340	340	340	—	—
Stationsskrivare m. fl.	520	520	520	520	520	880

Ökning från nu utgående avlöning i olika löneklasser å 40 % ort.

Grupp av befattningshavare	Å begynnelse- avlöningen kronor	Å avlöningen efter				
		3 år kr.	6 år kr.	9 år kr.	12 år kr.	15 år kr.
Stationskarlar m. fl.	249	270	291	312	302	—
Lokeldare m. fl.	270	207	192	282	324	—
Stationsförmän m. fl.	270	207	192	282	390	—
Stallförmän m. fl.	207	192	282	534	390	—
Tågmästare m. fl.	366	390	390	—	—	—
Lokförare m. fl.	366	390	390	360	—	—
Stationsskrivare m. fl.	600	600	600	600	610	910

Manliga tjänstemän, som icke tillhöra de här nämnda grupperna, erhålla en förhöjning i nu utgående avlöning, som i allmänhet sammanfaller med »stationsskrivare m. fl.» med undantag av att något nytt

ålderstillägg efter 15 års tjänst icke för övriga tjänstemän föreslås och med iakttagande av, att de högst avlönade tjänstemännen av högre grad icke uppbära något tillfälligt lönetillägg, vadan deras förhöjning från nu innehavd löneställning blir något större än vad som i tabellerna anges för stationsskrivare m. fl.

Skulle man taga till jämförelse den personal, som åtnjuter bostad in natura, finner man, att löneökningen för dessa blir avsevärt mindre än vad som framgår av de exempel, som här ovan i tabellerna angivas. För de lägst avlönade personalgrupperna blir löneökningen till och med så obetydlig, att den med ett ytterst ringa belopp överstiger de ökade utgifter personalen får i och med genomförandet av denna lönereglering i avgifter till pensions- samt änke- och pupillkassorna.

För att de lägst avlönade tjänstemännen skola komma i åtnjutande av samma höjning i arvodet som de högre avlönade, erfordras en förhöjning för de förra utöver Kungl. Maj:ts förslag med i vissa fall ända till 240 kronor. Med hänsyn till rent lönetekniska spörsmål, torde man dock icke kunna så minutiöst anpassa förhöjningen, att den i varje löneklass blir för alla befattningshavaregrupper lika, men bör dock den lägsta avlöningsgruppen erhålla samma förhöjning, som tillkommer de högst avlönade grupperna, vilken regel även bör tillämpas i fråga om slutlönerna för mellanliggande grupper. Förhållandet är ju så att den lägsta avlöningsgruppen är grundläggande för löneskalornas byggnad och att sålunda största uppmärksamhet bör ägnas åt spörsmålet om en riktigt avvägd löneställning för denna grupp. Härtill kommer, att denna grupp under lång tid varit allt för lågt avlönad, och skulle även så förbli efter ett genomförande av det nu föreliggande förslaget.

Av ett alldeles särskilt intresse i detta avseende är att erinra om löneställningen för den norska statsbanepersonalen i den lägsta avlöningsgruppen efter den reglering av lönerna, som vidtogs under loppet av år 1917. Man skall därvid finna, att de norska järnvägsmännen stå i högre löneställning än de svenska, även om för de senare en lönereglering genomföres i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag. Det torde vara lämpligt att i en tabell sammanställa detta förhållande, och tillåta vi oss därför göra en dylik sammanställning mellan sammanlagda löneinkomsterna för banvakter och stationskarlar å billigaste ortsgrupp utan naturaförmåner i båda fallen, i Norge efter det nu gällande avlöningsreglementet och i Sverige efter ett genomförande av Kungl. Maj:ts förslag. Härvid har man, med hänsyn till olika tidpunkter för ålderstilläggens erhållande,

måst uppställa jämförelsen så, att den utvisar löneställningen efter lika tjänsteålder. Resultatet blir då följande:

	Norge kr.	Sverige kr.	Norska lö- nerna över- stiga med kronor
1:a året	1,700	1,650	50
2:a »	1,700	1,650	50
3:e »	1,850	1,650	200
4:e »	1,850	1,740	110
5:e »	2,000	1,740	260
6:e »	2,000	1,740	260
7:e »	2,150	1,830	320
8:e »	2,150	1,830	320
9:e »	2,300	1,830	470
10:e »	2,300	1,920	380
11:e »	2,300	1,920	380
12:e »	2,300	1,920	380
13:e och följande år	2,300	2,100	200

Under en sammanlagd tjänstetid av 30 år skulle sålunda den norske järnvägsmannen erhålla en högre sammanlagd avlöning än sin svenska kollega av icke mindre än 6,780 kronor. Dessa siffror synas oss oförtydligt visa på, att befattningshavarna vid vårt lands statsbanor även vid ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag bleve allt för lågt avlönade.

Vid bedömandet av avlöningsspörsmålen vid statens verk är det enligt vårt förmenande av största betydelse, att statsmakterna inrikta sin lönepolitik så, att staten har möjlighet att förvärva den bäst kvalificerade arbetskraft, som över huvud taget finnes att tillgå. Detta förhållande synes även av 1915 års avlöningsskommission hava uppmärksamats, då kommissionen framhållit, dels hurusom de på avlöningsskalan lägst stående tjänstegrupperna sedan länge stått mer eller mindre nära existensminimum, dels även att övergång från statstjänst till enskild verksamhet under senare tiden varit anmärkningsvärt stor. Dessa mycket beklagliga förhållanden hava medfört svårigheter för statens järnvägar att kunna rekrytera och i tjänsten bibehålla de för denna tjänst mest lämp-

liga personerna, vilket helt visst måste skrivas på de låga avlöningarnas konto. Såsom ett enda exempel på de nu rådande svårigheterna i rekryteringsavseende må anföras, att på en enda av statens järnvägars trafiksektioner under år 1917 antagits 327 aspiranter till stationskarlsbefattning medan icke mindre än 150 aspiranter under samma år på egen begäran avgått ur tjänsten. De olägenheter och kostnader, som verket åsamkats därigenom att man ständigt fått utbilda ny personal, äro sålunda synnerligen stora. Vi våga också göra gällande, att det icke skall bliva möjligt att avhjälpa bristerna i förevarande avseende med de nu föreslagna låga avlöningsförhöjningarna för de lägsta grupperna. Utgår man från den förutsättningen, att lönerna skola bestämmas med hänsyn till möjligheterna att för statstjänsten förvärva de bästa krafter, som stå att få, personer av god moralisk och intellektuell kvalitet, går det enligt vårt förmenande icke att nu följa det förslag till provisorisk lönereglering, som av Kungl. Maj:t framlagts.

1915 års avlöningskommission har ock beträffande avlöningarna till den lägsta gruppen av tjänstemän vid statens järnvägar i sin motivering framhållit, att en höjning av den år 1907 beräknade levnadsnivån vore berättigad med hänsyn tagen till såväl ökat krav på arbetsintensitet som ock det stegrade ansvar, som ställts på befattningarnas innehavare till följd av teknikens utveckling och statsjärnvägarnas allt starkare utnyttjande. Liknande synpunkter hava ock framförts beträffande den lägsta gruppen tjänstemän av högre grad. På samma gång vi understryka de av kommissionen anförda synpunkterna, måste vi likväl framhålla, att det synes oss som om de föreslagna avlöningsförhöjningarna icke överensstämma med den sålunda förebragta motiveringen. Det vill synas, som om man huvudsakligast strävat efter att icke göra principiella ändringar i avlöningsreglementet, ty man kan näppeligen på annat sätt förklara tillmätandet av arvoden å exempelvis förrådsmästare och överbannmästare å ena sidan och å den andra de arvoden, som ansetts böra tillkomma stations- och kontorsskrivare. De arbetsuppgifter, som påvila innehavare av omförmälda tjänster, kunna icke motivera den skillnad i lönehänseende, som föreslagits, och det vill därför synas, som om man otillbörligt skattat åt examensmeriter utan att samtidigt taga vederbörlig hänsyn till den praktiska dugligheten och tjänsteälggandenas egen natur. Det kan ej heller med fog göras gällande, att det är från den icke tekniskt utbildade stations- och kontorsskrivaregruppen, som flykten från statstjänsten är allmän, utan förekommer övergången till enskild tjänst

mestadels bland de tjänstemän, som äro tekniker och vilka industrien under nuvarande förhållanden avlönar på ett sådant sätt, att de nu föreslagna förhöjningarna näppeligen kunna motverka en dylik övergång. Att vidga klyftan i lönehänseende mellan här omförmälda tjänstemannakategorier ytterligare, synes oss icke vare sig påkallat eller välbetänkt.

Med hänvisning till vad vi sålunda anført, få vi föreslå ändring i fråga om arvodesbeloppen för de lägst avlönade tjänstemannagrupperna dels i styrelsen, dels vid distrikten, samt dels å ångfärja.

Gruppering.

Övergår man så till frågan om personalens gruppering i lönehänseende, anse vi oss böra framhålla, att en minskning i antalet grupper synes oss av behovet påkallad. Förslag i detta avseende har också med synnerligen stor styrka framförts från personalen. Med de förutsättningar, som läggas till grund för denna lönereglering, synes dock icke vara möjligt vinna gehör för en sådan omgruppering, varför vi avstå från yrkanden i detta avseende. Emellertid anse vi att befattningen *förrådsförman* samt de nu föreslagna *nya* befattningarna *banvaktsförman* och *trädgårdsförman* böra hänföras till samma slutarvode som stationsförman, stallförman och vagnförman.

Vad beträffar befattningen *förrådsförman*, har redan för lång tid sedan bland personalen varit rådande den uppfattningen, att befattningen borde i avlöningshänseende hänföras till den egentliga förmansgruppen, då såväl tjänstens natur som ock befattningens vikt tala härför. Sedan nu Kungl. Maj:t föreslagit borttagande i avlöningsreglementet av bestämmelsen, att portvakt vid verkstad icke erhåller samma slutlön som portvakt vid 1:a klass station, är ett uppflyttande av gruppen förrådsförmän nödvändigt, emedan eljest det förhållandet skulle inträffa, att förrådsförman erhåller lägre lön än portvakt vid verkstad. Då i många fall portvakt vid verkstad befordras till förrådsförman, skulle eljest ett genomförande av Kungl. Maj:ts förslag medföra, att en på detta sätt till befattning av större vikt och ansvar befordrad tjänsteman erhåller lägre löneställning, än om han kvarstått i den förra befattningen. Ett ytterligare skäl för förrådsförmäns hänförande till samma grupp som konduktör m. fl. har sålunda uppkommit genom Kungl. Maj:ts förevarande förslag. Dessutom måste man förutsätta, att förrådsförmänstjänsten är av den vikt och betydelse, att tjänstens innehavare berättigas till samma löneställning som här ovan omförmälda förmansgrupper, emedan befattningshavarna ifråga i flertalet fall intaga en självständig ställning såsom

föreståndare för mindre förråd och man av dem sålunda måste fordra, att de äro i besittning av ett utpräglat ordningssinne och besitta sådana egenskaper, att de kunna leda och fördela arbetet inom förrådsavdelningen.

Vidkommande den föreslagna nya befattningen *trädgårdsförman*, har det ansetts nödvändigt inrätta densamma på grund av de svårigheter, som förefunnits ifråga om rekryteringen av lämplig personal för skötseln av vid statens järnvägar förefintliga växtdepåer, planteringar o. d., emedan med befattningen som trädgårdsbiträde hittills icke varit förenade andra löneförmåner än de som tillkommit personal i lägsta avlöningsgruppen. De som närmast skulle kunna ifrågakomma vid denna befattnings tillsättande äro trädgårdsmästarnas å distrikten närmaste män, och de trädgårdsbiträden, vilka leda trädgårdsarbetet å en eller flere bansektioner, samt hava tillsyn över på sektionen förefintlig mindre plantskola. För anställning som trädgårdsbiträde fordras i allmänhet en tvåårig kurs vid någon med statsanslag understödd trädgårdsskola, eller ock att den, som aspirerar på dylik befattning, på annat sätt skaffat sig erforderliga fackkunskaper. Då vid statens järnvägar alltid förekommer anläggandet av nya stationer och byggandet av nya bostadshus följer därav, att också nya trädgårdsanläggningar ofta ifrågakomma, varvid trädgårdsdirektören eller trädgårdsmästaren uppgör ritningar och kostnadsförslag till dylika anläggningar. Det praktiska arbetets utförande och övervakande blir sedermera efter direktiv från distriktens trädgårdsmästare anförtrott åt trädgårdsbiträdena. De flesta av dem, som nu skulle kunna ifrågakomma till den nya befattningen, hava sedan många år arbetat i trädgårdsyrket och genom kurs vid trädgårdsskola förvärvat sig den för yrket erforderliga teoretiska utbildningen. Då det otvivelaktigt torde vara av synnerligen stor vikt, att man till här omförmälda befattningar får personer anställda, som med levande intresse gör allt vad som göras kan för ett främjande av trädgårds- och koloniodling vid statens järnvägar, synes det oss, som om all möjlig hänsyn borde av statsmakterna tagas till dessa förhållanden och att avlöningen till de blivande trädgårdsförmännen så anpassas, att kvalificerade personer till befattningen erhållas.

Vad slutligen *banvaktsförmännen* beträffar, synes det oss, som om man vid förslagets uppgörande icke vare sig fullt ut beaktat den avlöningsställning de banvakter, vilka för närvarande tjänstgöra såsom förmän innehava, eller den befäls- och arbetsledareställning de i egenskap av

förmän komma att intaga. Till befattningen ifråga avses att befordras personer vilka äro i besittning av sådana egenskaper, att de äro fullt förtrogna med alla banunderhållet vidkommande arbeten, samt ständigt komma att utöva befäl över större eller mindre arbetslag och av sådan anledning äro banmästarnes närmaste män och ställföreträdare. Då på innehavarna av dessa befattningar komma att ställas stora fordringar, synes det oss nödvändigt, att dessa befattningshavare bliva rättvist och skäligt avlönade, emedan annars åsyftad verkan av åtgärden att uppföra befattningen på ordinarie stat lätteligen kan utebliva. Enligt nu gällande avlöningsbestämmelser äger banvakt, vilken tjänstgör såsom banmästare eller i banmästares ställe såsom tillsyningsman för arbetslag om minst 6 man, uppbära en ersättning av 50 öre om dagen. De banvakter, som nu kunde ifrågakomma till befordran till den åsyftade befattningen, äga i stor utsträckning rätt till nämnda ersättning och åtnjuta sålunda en extra inkomst av omkring 170 kronor om året. Ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag skulle emellertid innebära, att alla, som nu utöva banvaktsförmäns befogenhet och som härför åtnjuta förmanspengar, genom att befordras till ordinarie banvaktsförmän skulle erhålla inkomstminskning, enär dessa nu utgående förmanspengar skulle bortfalla. Under sådana förhållanden är det nödvändigt, att man bereder den nya befattningen sådana löneförmåner, att densamma i någon mån tillför innehavarna en lämpligt avvägd och mot befattningens vikt svarande lönehöjning. Vi föreslå därför, att befattningarna förrådsförman, trädgårdsförman och banvaktsförman hänföras till gruppen konduktör m. fl.

Tjänsteårsberäkning.

Vid fastsläandet av avlöningsbestämmelser för en kår av statstjänare är det av synnerlig vikt, att bestämmelserna om tjänsteårsberäkning bliva sådana, att de åstadkomma rättvisa, så långt möjligt är, mellan befattningshavare med olika anställningstid m. m. Det är alltså synnerligen angeläget, att bestämmelserna om möjligt erhålla en sådan avfattning, att man ej kan påvisa, att t. ex. av två befattningshavare, som blivit anställda vid samma tid, den ene kommer i betydligt förmånligare inkomstställning än den andre, vilket måste verka mycket deprimerande på den missgynnade parten, om denne kan konstatera, att missgynnandet ej beror på skillnad i personlig duglighet och kunskaper utan på rent tekniska brister i löneregleringsbestämmelserna.

Vid 1917 års riksdag beslöts en partiell omreglering av lönerna för statsjärnvägarnas tjänstemän av lägre grad. Innebörden i denna reg-

lering var, att befattningshavarne skulle erhålla en retroaktivt verkande omreglering av lönerna, grundad på den principen, att befattningshavare vid befordran till ordinarie borde ha erhållit ett begynnelsearvode minst så högt, att inkomsten i ordinarie tjänst ej komme att understiga löneinkomsten som icke ordinarie vid beföringstillfället.

En sådan omreglering, som dock på det sätt, varpå den lades, endast kom att verka för en mycket obetydlig del av statstjänarne, var annars väl motiverad med hänsyn till de ojämnheter i avlöningsförhållandena, som uppstått, beroende på den längre eller kortare tid som vederbörande varit anställda i icke ordinarie tjänst och detta i sin tur beroende dels på olika principer i rekryteringsavseende, som under tidernas lopp varit rådande vid verket eller vissa avdelningar, dels ock på otillfredsställande löneförhållanden för den ordinarie personalen. Den reglering som beslutades av 1917 års riksdag har visserligen medfört, att ojämnheterna i någon mån minskats såväl i antal som omfång, men sådana kvarstå alltså i mycket stor utsträckning, orsakande misstämning bland personalen. Det är därför nödvändigt, att denna fråga dels upptages till behandling i samband med utfärdande av övergångsbestämmelser till det nya avlöningsreglementet, vilket här nedan vidare beröres, dels ock att i det nya avlöningsreglementet införas ett stadgande, som förhindrar, att dylika ojämnheter för framtiden uppstå. Man måste därför utfinna en bestämmelse så, att alla i detta hänseende bli lika ställda. Detta kan icke nås på annat sätt än därigenom, att man bestämmer, att tjänsteår som icke ordinarie få tagas i beräkning vid löneuppflyttning i ordinarie tjänst, såvida dessa tjänsteår överstiga ett visst antal, och att arvodesförhöjning såsom ordinarie alltså erhålles, som om vederbörande erhållit ordinarie anställning vid den tidpunkt, då denna tjänsteålder såsom icke ordinarie uppnåtts.

Vårt förslag i detta hänseende innebär alltså, att en genomgående tjänsteårsberäkning omfattande tjänstetiden både som ordinarie och icke ordinarie måtte införas, så att vid bestämmande, dels av begynnelsearvode för en ordinariebliven person, dels av tid för löneuppflyttningar, må kunna tagas hänsyn även till antalet tjänsteår i icke ordinarie tjänst, varvid dock tjänsteår före fyllda 21 år ej må tagas i betraktande, dels ock så att från det samlade antalet tjänsteår må avdragas ett visst antal år, vilket med hänsyn dels till inom verket nu gällande uppfattning, dels ock med hänsyn till statsmakternas under föregående år fattade beslut, av oss föreslås till 3 år — så att vederbörande tjänsteman vid or-

dinarieblivandet erhåller den löneklass i begynnelselönen, som han skulle ha erhållit, om han blivit ordinarie vid en tidpunkt, tre år senare än den, då han anställdes i icke ordinarie tjänst, varvid dock tjänsteår före 21 år i inget fall får tagas i betraktande.

Sådan tjänsteman, som vinner ordinarie anställning vid en tidigare tidpunkt än då denna tjänsteålder uppnåtts, har sålunda icke någon rätt till tilläggstjänsteår utan skulle han fortfarande erhålla avlöning enligt nu gällande grunder.

Vid beräkningen av tjänstetiden som icke ordinarie borde även få för person, som varit verkstadsarbetare, tagas hänsyn till sådan tjänstgöring för vissa yrkesgrupper, i den mån densamma enligt nu gällande bestämmelser får beräknas för löneuppflyttning i extra ordinarie tjänst.

Innebörden i ovan skisserade förslag må demonstreras genom ett exempel.

En tjänsteman i stationskarlsgruppen, som är född den $\frac{3}{8}$ 1888 blev extra ordinarie den $\frac{1}{4}$ 1908 och ordinarie den $\frac{1}{4}$ 1915. Godtages den av oss föreslagna bestämmelsen, skulle alltså en sådan person vid bestämmande av begynnelseår som ordinarie och därefter följande löneuppflyttningar få räkna sig till godo den tid utöver 3 år från den $\frac{3}{8}$ 1909, då personen fyllde 21 år, som han varit extra ordinarie. Vid ordinarieblivandet den $\frac{1}{4}$ 1915 skulle alltså bemälda tjänsteman i stället för begynnelselönen för ordinarie tjänsteman i stationskarlsgruppen ha rätt erhålla den högre löneklass, som han skulle innehava, om han blivit ordinarie 3 år efter den $\frac{3}{8}$ 1909 eller vid närmaste kalenderårs eller kalendermånads början, d. v. s. första januari 1913 eller 1 april 1912.

Här inställer sig nu den frågan: böra löneförhöjningarna utgå från och med *kalenderåret* näst efter det, under vilket, enligt ovanstående beräkning, löneuppflyttning skall inträda, eller bör sådan löneförhöjning eller löneberäkning i allmänhet inträda vid början av *kalenderkvartalet* efter det, då den stadgade tjänstetiden uppnåtts?

För bedömandet av denna fråga kan det förtjäna påpekas, att löneförhöjningarna för den *extra ordinarie* personalen vid statens järnvägar inträda vid början av *kalenderkvartalet*. Att fastslå denna bestämmelse med kvartalsuppflyttning även för den *ordinarie* personalen torde kanske dock möta vissa svårigheter ur löneteknisk synpunkt. Däremot torde skäl kunna förefinnas för att avpruta på kravet, att tre fulla tjänsteår alltid skola föreligga, innan löneförhöjning inträder. I detta avseende måste vi finna det i hög grad orättvist, att den person som antages till

en viss befattning under någon av de första månaderna av ett kalenderår, exempelvis i februari, mars, april o. s. v. ej får, enligt nu gällande bestämmelser, vid löneuppflyttningen tillgodoräkna sig det år, under vilket han blivit antagen i befattningen. En sådan befattningshavare kan alltså få gå i den löneklass, som han erhåller vid ordinarieanställningen, i vissa fall ända till 11 månader utöver den tid av 3 år, som annars är den normala för löneuppflyttningar. Det orättvisa uti en sådan bestämmelse framträder än mera därigenom, att detta tillbakahållande av befattningshavaren i löneförhöjningshänseende i ett flertal fall är förorsakat av, att den tillsättande myndigheten ej hunnit konstituera befattningshavaren i rätt tid, d. v. s. så att han kunnat vinna ordinarie anställning fr. o. m. 1 januari.

Kungl. Maj:t och riksdagen har också erkänt, att ett sådant fördröjande av ordinarieblivandet, som skett genom vederbörande myndighets förvållande, ej bör försena blivande löneförhöjningar. Detta erkännande har nämligen skett därigenom, att innevarande års riksdag på förslag av kungl. järnvägsstyrelsen bifallit en av regeringen framlagd proposition, varigenom en del befattningshavare vid statens järnvägar, som blivit ordinarie efter den 1 januari 1916, tillerkänts rätt att räkna detta år som fullt tjänsteår i löneförhöjningshänseende. Till och med år 1908 tillämpades också vid statens järnvägar den *praxis*, enligt vilken befattningshavare, som blivit ordinarie intill 1 april,ingo räkna anställningsåret såsom helt tjänsteår. Men även en sådan bestämmelse torde verka otillfredsställande, då med ett sådant stadgande en person, som blir ordinarie den 1 maj, 1 juni eller 1 juli, i alla fall får gå resp. 8, 7 eller 6 månader längre i den vid ordinarieblivandet erhållna löneklassen än den stipulerade tiden av 3 år. Önskligt vore, att i inget fall en person kvarhölls i denna löneklass mera än den fastställda tiden av 3 år. Men tillämpandet av en sådan bestämmelse skulle ju leda till löneförhöjningar månadsvis mitt inne i ett år, vilket ur lönetekniska synpunkter kanske ej skulle vara att rekommendera. Lämpligast torde därför vara att fasthålla vid principen om löneförhöjningar vid kalenderårs början men samtidigt eftergiva på kravet om 3 hela tjänsteår som villkor för löneförhöjning i de fall, *då en person blivit ordinarie senast den 1 juli*. För en sådan bestämmelse talar t. ex. den *praxis*, som i allmänhet tillämpas vid allehanda matematiska beräkningar, då man brukar upphöja en siffra, som slutar med brutet tal, till närmast högre enhet om decimaltalet är 5 d. v. s. $\frac{1}{2}$ enhet. Men till fördel för en sådan anordning talar än

mera det faktum, att den principen redan vunnit burskap vid vårt lands enskilda järnvägar, där enligt huvudavtal nr 2 § 7 stadgas, att »vid beräkning av antalet tjänsteår skall halvt år och därutöver räknas som helt men mindre än ett halvt år däremot ej medräknas».

Samma bestämmelse fastän i något annan form finnes också i det avlöningsreglemente, som gäller för personalen vid Norges statsbanor.

De skäl som här anförts för en ändring av avlöningsreglementet i det här nämnda avseendet anse vi vara så talande, att de fullt motivera en sådan ändring, då Kungl. Maj:t i den föreliggande propositionen ej föreslagit någon ändring i detta hänseende. Vi påyrka alltså att i § 4 mom. 2 i avlöningsreglementet må inarbetas en bestämmelse av följande innebörd:

Arvodesförhöjning tillträdes endast den 1 januari.

Tjänsteman må för uppflyttning i högre lönegrad än den lägsta tillgodoräkna sig sådan tjänstetid såsom extra ordinarie tjänsteman efter fyllda 21 år som överstiger 3 kalenderår, häruti jämväl inräknat sådan tjänstetid, som enligt gällande bestämmelser tillgodoräknas för beräkning av avlöningsförhöjning såsom extra ordinarie.

Vid beräkning av antalet tjänsteår skall halvt år och därutöver räknas såsom helt år, men mindre än ett halvt år däremot ej medräknas.

Den förändrade lydelse som av Kungl. Maj:t föreslagits i avlöningsreglementets § 4 mom. 3 har icke någon annan saklig betydelse än som betingas av den förändrade löneskalan. Emellertid måste vi i detta sammanhang framhålla betydelsen av, att sådan *saklig* ändring av detta moment vidtages, att samstämmighet i denna del ernås med postverkets avlöningsreglemente. Enligt sistnämnda verks avlöningsreglemente erhåller nämligen en tjänsteman, som erhåller befordran, omedelbart en förbättrad löneställning. Detta förhållande anse vi vara riktigt, ty därigenom erhåller vederbörande en omedelbar valuta för med befordringen följande större ansvar och befogenhet. Dessa principer hava dock icke hitintills tillämpats vid statens järnvägar. Med tillämpning av nu gällande avlöningsreglemente har kunnat inträffa, att en tjänsteman, som vunnit befordran, först efter fem och sex år kommit i åtnjutande av en högre löneinkomst än han skulle såsom obefordrad erhållit. I vissa fall däremot har tjänsteman, som erhållit befordran, — exempelvis en stationskarl, som befordrats till kontorsbiträde, — men samtidigt med befordran frantagits förut innehavd tjänstebostad och, på grund av att ersättningen för bostad och bränsle i vissa fall är lägre än kostnaden för

hyra och bränsle, genom denna sin befordran blivit underkastad en löneminskning.

För tjänstgöring i vissa högre befattningar har utgått ett särskilt vikariatsarvode, men detta arvode har dock icke tagits med i beräkningen för bestämmande av arvode vid befordran. På grund därav har en tjänsteman, som under viss tid uppehållit en befattning på förordnande och senare befodratts till denna befattning, kunnat tilldelas antingen sin förut innehavda lön utan någon förhöjning eller ock erhållit en förhöjning uppgående till lägre belopp än den förut utgående vikariatsersättningen. Han har sålunda fått fortfarande uppehålla samma tjänst som förut, men hans löneinkomst har genom befordran blivit lägre än före densamma.

På huvudsakligen samma grunder anse vi, att ändring bör åstadkommas i avlöningsreglementet, så att tjänsteman av lägre grad, som erhåller befordran till tjänstemannabefattning av högre grad, tillgodoföres någon del av sin förutvarande ordinarie tjänstetid. Den utbildning och de praktiska kunskaper, som han under sin tjänstetid förvärvat sig, borde berättiga honom att i avlöningshänseende ställas något högre än nyantagna tjänstemän av högre grad, vilka allenast under kort tid varit anställda vid verket. Detta måste anses så mycket mera berättigat, som i § 2 mom. 7 i postverkets avlöningsreglemente innefattas en bestämmelse av innehåll, att lägre tjänsteman som antages till extra postexpeditör må i den mån generalpoststyrelsen finner honom böra komma i åtnjutande av dylik förmån, i avseende å begynnelseavlöning och avlöningsförhöjning såsom postexpeditör, tillgodoräkna sig hälften av den tjänstetid, under vilken han innehaft ordinarie anställning i postverket. Då befordran från lägre till högre tjänstemannabefattning numera förekommer i rätt stor omfattning vid statens järnvägar, synes det oss vara av behovet påkallat, att en liknande bestämmelse jämväl införes i avlöningsreglementet vid statens järnvägar. Vi föreslå därför, att i § 4 mom. 3 må inarbetas följande bestämmelse.

En var tjänsteman, som befodratts från en befattning till en annan, tillträder i den nya befattningen det arvode, som närmast överstiger det arvode, han från tiden för befordran varit berättigad uppbära i den befattning, varifrån befordran skett.

Därjämte äger tjänsteman, såvida han icke redan samtidigt med befordran intjänat arvodesförhöjning, genom ålderstillägg i vid befordringen innehavd tjänst, att i fråga om arvodesförhöjning i den nya tjänsten räkna sig till-

godo den tid intill 3 kalenderår, varunder han innehaft det arvodesbelopp, som är närmast lägre än det arvodesbelopp befordringen för honom medfört.

Därest tjänsteman efter egen ansökan förflyttas till befattning med lägre arvode, äger han icke bekomma mer än det högsta för sistnämnda befattning förekommande arvode.

Tjänsteman av lägre grad, som konstituerats till tjänsteman av högre grad, må i avseende å begynnelseavlöning och arvodesförhöjning i den nya befattningen tillgodoräkna sig hälften av den tjänstetid, under vilken han innehaft ordinarie anställning vid statens järnvägar.

Såsom förut omnämnts hava vissa ojämnheter uppstått i avlöningsförhållandena vid statens järnvägar, varför kungl. järnvägsstyrelsen i skrifvelse till Kungl. Maj:t fäste uppmärksamheten på berörda omständigheter. Ärendet remitterades till den på sin tid arbetande 1914 års kommitté angående löneförhållandena vid statens järnvägar samt sedermera till 1915 års kommission. Sedan utredning företagits, förelades frågan för 1917 års riksdag, i det att Kungl. Maj:t i proposition nr 160 föreslog riksdagen

dels antaga en tilläggsbestämmelse till förnyade avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar av följande lydelse:

»Tjänsteman av lägre grad, som vid konstituerandet till första ordinarie befattning vid statens järnvägar erhållit en avlöning understigande hans avlöningsförmåner inom verket såsom icke-ordinarie, må, i enlighet med av Kungl. Maj:t utfärdade närmare bestämmelser räknat från och med den 1 januari 1917 av järnvägsstyrelsen tilldelas det arvode, som han vid sistnämnda tidpunkt skulle hava uppburit i då innehavd ordinarie befattning, därest vid hans konstituerande till första ordinarie tjänst iakttagits, att någon avlöningsminskning icke bort ifrågakomma. Befattningshavarens avlöning som icke-ordinarie skall därvid beräknas till det belopp, som han skulle hava uppburit från tidpunkten för ordinarieblivandet, därest han kvarstått å icke ordinarie stat»;

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet angivna grunder, utfärda de närmare föreskrifter i ämnet som kunna finnas erforderliga.

Detta förslag blev av riksdagen antaget. Enligt den jämförelsetabell i fråga om lönebeloppen för olika grupper, dels av extra ordinarie och dels av ordinarie personal som utarbetades, medförde den beslutade efterregleringen, att extra ordinarie tjänsteman med från 0 till 6 tjänsteår vid befordran till ordinarie skulle anses erhålla begynnelsearvodet;

dylik tjänsteman med från 6 till 9 tjänsteår skulle anses erhålla arvudet såsom ordinarie efter 3 års tjänst; tjänsteman med från 9 till 12 tjänsteår arvudet såsom ordinarie efter 6 års tjänst samt dylik tjänsteman med 12 tjänsteår och därutöver arvudet efter 9 års tjänst såsom ordinarie. De tjänstemän, som vid befordran till ordinarie innehade 6, 9 eller 12 tjänsteår erhöles således sig tillgodoräknat för uppflyttning i högre arvode såsom ordinarie sin förutvarande tjänstetid såsom extra ordinarie utöver 3 år. De som hade 7—8, resp. 10—11 tjänsteår erhöles allenast 3 tjänsteår av sin extra ordinarie tid tillgodoräknad. Därigenom att en tjänsteman med mer än 8 intill 9 tjänsteår erhöles samma lön som en tjänsteman med 6 tjänsteår, voro de förstnämnda fortfarande missgynnade, särskilt som fall inträffade, då personer som av en eller annan anledning kommit att kvarstå i extra ordinarie tjänst och senare befordrats till ordinarie, på grund av att de sålunda överskridit gränsen av 6, 9 resp. 12 tjänsteår som extra ordinarie, erhöles högre lön än vad de skulle erhöles, om befordran skett i vederbörlig ordning, och högre inkomst än vad deras tidigare befordrade och i sammanlagd icke-ordinarie och ordinare tjänsteålder likställda kamrater erhöles. Då därtill kom, att i en hel del fall av befordran till ordinarie före ikraftträdandet av detta riksdagens beslut vederbörande tilldelats en förmånligare löneställning, än vad som innefattades i riksdagens ovanberörda beslut, kvarstod alltså en hel del ojämnheter.

De ovan berörda luckorna i bestämmelsernas formulering förutsågos även vid frågans behandling i riksdagen. I motion nr 398 i andra kammaren av herr Lovén m. fl. föreslogs därför en formulering, som skulle förhindra ojämnheterna. Men denna motion kunde icke vinna riksdagens bifall.

Under dessa förhållanden anse vi det påkallat ånyo bringa denna fråga under riksdagens prövning, i synnerhet som det vid tillämpningen av riksdagens bestämmelser visat sig, att desamma lett till för viss personal synnerligen orättvisa konsekvenser, vilket torde kunna styrkas genom utredning, befintlig hos kungl järnvägsstyrelsen. Det synes oss nödvändigt att nu få genomförd en bestämmelse, som bringar inbördes rättvisa mellan olika tjänstehavare. Detta synes oss lämpligast ske genom införande av en övergångsbestämmelse av huvudsakligen samma innebörd som det av oss ovan föreslagna stadgandet i avlöningsreglementet § 4 mom. 2, avseende att förhindra för framtiden uppkommandet av dylika ojämnheter.

Vi föreslå därför, att riksdagen måtte antaga en övergångsbestämelse av följande innehåll:

De nya avlöningsbestämmelserna skola omedelbart efter deras trädande i kraft vara i sin helhet gällande för samtliga ordinare befattningshavare, såsom om bestämmelserna varit tillämpade under vars och ens hela ordinare tjänstetid.

Tjänsteman må därvid för uppflyttning i högre lönegrad än den lägsta tillgodoräkna sig ej mindre sina intjänade tjänsteår som ordinare än även sådan tjänstetid såsom extra ordinare tjänsteman efter fyllda 21 år som överstiger 3 kalenderår, häruti jämväl inberäknat sådan tjänstetid, som enligt gällande bestämmelser tillgodoräknas för beräkning av avlöningsförhöjning såsom extra ordinare.

Ingen skall i samband med nu ifrågavarande lönereglering lida nedsättning i sina totala löninkomster.

*Tiden för de
nya avlö-
ningsbestäm-
melsernas
ikraftträ-
dande.*

Vad slutligen vidkommer frågan om *de nya avlöningsbestämmelsernas* ikraftträdande synes det oss ur flera synpunkter synnerligen önskvärt, för att icke säga nödvändigt, att det nya avlöningsreglementet må träda i kraft tidigare än vad Kungl. Maj:t föreslagit. De förefintliga svårigheterna i fråga om rekrytering av för statsbanetjänsten lämpliga personer gör det enligt vårt förmenande till en bjudande plikt för statsmakterna att fortast möjligt söka avhjälpa dessa svårigheter. Detta lär näppligen kunna ske på annat sätt än genom en höjning av lönerna omedelbart för ordinare personal, enär den icke-ordinarie personalens löner så nära som möjligt ansluta sig till de lönebelopp, som gälla för förstnämnda kategori av tjänstemän. Det är vidare att märka, att en del av tjänstemännen i de högre avlöningsklasserna för närvarande icke åtnjuta något tillfälligt lönetillägg, varav då följer, att deras löneställning icke kan omedelbart förbättras, något som ju med hänsyn till rekryterings-svårigheterna och flykten från statstjänsten ansetts böra snarligen avhjälpas.

Visserligen har personalen, genom av innevarande års riksdag fattat beslut, tillerkänts krigstidstillägg och krigstidshjälp till ganska avsevärda belopp. Den allmänna prisstegringen fortsätter emellertid med sådan våldsamhet, att särskilt de lägst avlönade av funktionärerna ändock äro försatta i ekonomiska bekymmer, särskilt om man tager i betraktande den omständigheten att den av statsmakterna under innevarande år beviljade dyrtidshjälp icke varit tillräcklig att täcka de stegrade levnads-

kostnader som kristiden framkallat. Redan nu kan konstateras än ytterligare stegring i livsmedelspriserna.

Under sådana förhållanden torde det få betraktas vara med klokhet och omtänksamhet förenligt, att den ifrågavarande provisoriska löneregleringen får retroaktiv verkan. Vi tillåta oss därvid hänvisa till, att ifrån personalens sida enstämiga framställningar i sådant avseende gjorts. Även kungl. järnvägsstyrelsen har, såsom synes av den skrivelse, vilken bifogats som bilaga till propositionen, insett det nödvändiga uti, att verkets personal redan under innevarande år måtte få komma i åtnjutande av den löneförbättring, som i förslaget innefattas, i det att styrelsen föreslagit, att det nya avlöningsreglementet måtte träda i kraft från och med den 1 juli 1918.

För denna uppfattning anför kungl. järnvägsstyrelsen följande:

»Med hänsyn till den långa väntan på en redan år 1914 igångsatt lönereglering, som statsbanepersonalen måst underkasta sig, synes det styrelsen, som om särskilt för denna personals vidkommande mycket starka skäl talade för att löneregleringen finge träda i kraft redan den 1 januari 1918.»

Styrelsen har emellertid med hänsyn till en del andra skäl ej ansett sig böra gå längre än till ett yrkande om bestämmelsernas ikraftträdande f. o. m. 1 juli i år. För vår del anse vi emellertid så starka skäl föreligga för löneregleringens ikraftträdande f. o. m. 1 januari 1918, att vi våga göra yrkande härom.

På grund av vad vi anfört, få vi hemställa,

att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 381

dels måtte besluta följande i närlagda bilaga 1 föreslagna ändringar i §§ 2, 4 och 14 i det förslag till förnyade avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar, vilket såsom bilaga åtföljer propositionen,

dels besluta, att det nya avlöningsreglementet må träda i kraft den 1 januari 1918, vid vilken tid avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar av den 30 juni 1916 med däri sedermera vidtagna ändringar skall upphöra att vara gällande,

dels ock antaga såsom övergångsbestämmelse till

det nya avlöningsreglementet en föreskrift av följande innehåll:

De nya avlöningsbestämmelserna skola omedelbart efter deras trädande i kraft varda i sin helhet gällande för samtliga ordinarie befattningshavare, såsom om bestämmelserna varit tillämpade under vars och ens hela ordinarie tjänstetid.

Tjänsteman må därvid för uppflyttning i högre lönegrad än den lägsta tillgodoräkna sig ej mindre sina intjänade tjänsteår som ordinarie än även sådan tjänstetid såsom extra ordinarie tjänsteman efter fyllda 21 år, som överstiger 3 kalenderår, häruti jämväl inberäknat sådan tjänstetid, som enligt gällande bestämmelser tillgodoräknas för beräkning av avlöningsförhöjning såsom extra ordinarie.

Ingen skall i samband med nu ifrågavarande lönereglering lida nedsättning i sina totala löneinkomster, ägande Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifterna i detta hänseende.

Stockholm den 15 maj 1918.

A. J. Bärq.

Ernst Eriksson.

Ernst Hage.

Carl Lovén.

M. Chr. Jensen.

Olof Nilsson
i Örebro.

Carl O. Strid.

Helge Bäcklund.

Ernst Andersson
i Stockholm.

Bilaga 1.

Förslag
till
förnyat avlöningsreglemente för tjänstemän
vid
Statens järnvägar.

§ 2.

1:o. Till annan tjänsteman i styrelsen — — — — —
— — — — — kvinnlig kontorsskrivare.

	Begynnel- searvode	Arvode efter			
		3 år	6 år	9 år	12 år
<i>Tjänstemän av lägre grad:</i>					
Manligt kontorsbiträde	1,525	1,600	1,700	1,800	2,100
Vaktmästare	1,450	1,525	1,600	1,700	1,800
Kvinnligt kontorsbiträde	1,450	1,525	1,600	1,700	1,800

1:o. Tjänsteman — — — — — tjänstgör.

2:o. Tjänsteman vid distrikten — — — — —
verkstadsmästare.

	Begynnelsearvode	Arvode efter			
		3 år	6 år	9 år	12 år
Stationsmästare å 5:e klass station	2,100	2,400	2,700	—	—
Överbanmästare	1,800	2,100	2,400	2,700	—
Lokomotivförare					
Maskinist					
Banmästare av 1:a klass	1,800	2,100	2,400	—	—
Trädgårdsmästare					
Förrådmästare					
Stationsmästare å 6:e klass station					
Bangårdsmästare					
Tågmästare					
Verkstadsförman					
Ledningsförman					
Förste kontorsbiträde					

	Begynnelsearvode	Arvode efter			
		3 år .	6 år	9 år	12 år
Banmästare av 2:a klass	1,600	1,700	1,800	2,100	—
Reparatör					
Vagnförman					
Stallförman					
Stationsmästare å 7:e klass station					
Konduktör	1,525	1,600	1,700	1,800	2,100
Manligt kontorsbiträde					
Stationsförman					
Portvakt vid 1:a klass station eller vid verkstad					
Banvaktsförman					
Trädgårdsförman	1,525	1,600	1,700	1,800	1,950
Förrådsförman					
Lokomotiveldare					
Vagnskötare					
Maskin- och vagnskötare					
Underreparatör	1,450	1,525	1,600	1,700	1,800
Kvinnligt kontorsbiträde					
Vaktmästare					
Banvakt					
Vagn- och stallkarlar					
Förrådsvakt	1,450	1,525	1,600	1,700	1,800
Ledningsvakt					
Stationskarl					

Anm. 1. — — — — — tjänstgör.

3:o. Då — — — — — beting.

§ 4.

1:o. Tjänsteman — — — — — uppnåts.

2:o. Arvodesförhöjning tillträdas endast den 1 januari.

Tjänsteman må för uppflyttning i högre lönegrad än den lägsta tillgodoräkna sig sådan tjänstetid såsom extra ordinarie tjänsteman efter fyllda 21 år som överstiger 3 kalenderår, häruti jämväl inräknat sådan tjänstetid, som enligt gällande bestämmelser tillgodoräknas för beräkning av avlöningsförhöjning såsom extra ordinarie.

Vid beräkning av antalet tjänsteår skall halft år och därutöver räknas såsom helt år, men mindre än halvt år däremot ej medräknas.

I övrigt — — — — — avgår.

3:o. En var tjänsteman, som befordrats från en befattning till en annan tillträder i den nya befattningen det arvode, som närmast överstiger det arvode han från tiden för befordran varit berättigad uppbära i den befattning, varifrån befordran skett.

Därjämte äger tjänsteman, såvida han icke redan samtidigt med befordran intjänat arvodesförhöjning genom ålderstillägg i vid befordringen innehavd tjänst, att i fråga om arvodesförhöjning i den nya tjänsten räkna sig tillgodo den tid intill 3 kalenderår, varunder han innehavt det arvodesbelopp, som är närmast lägre än det arvodesbelopp befordringen för honom medfört.

Därest tjänsteman efter egen ansökan förflyttas till befattning med lägre arvode äger han icke bekomma mer än det högsta för sistnämnda befattning förekommande arvode.

Tjänsteman av lägre grad, som konstituerats till tjänsteman av högre grad må i avseende å begynnelseavlönning och arvodesförhöjning i den nya befattningen tillgodoräkna sig hälften av den tjänstetid, under vilken han innehaft ordinarie anställning vid statens järnvägar.

§ 14.

1:o. Tjänsteman å — — — — —
— — — — — andra maskinist.

	Begynnelsearvode	Arvode efter			
		3 år	6 år	9 år	12 år
Tjänsteman av lägre grad:~					
3:e styrman	1,800	2,100	2,400	—	—
3:e maskinist					
Maskinskötare	1,525	1,600	1,700	1,800	1,900
Förhandseldare	1,450	1,525	1,600	1,700	1,800
Rorgångare					
Timmerman	1,375	1,450	1,525	1,625	1,725
Eldare					
Matros	1,300	1,375	1,450	1,550	1,650